

مرکز تحقیقات اسلامی

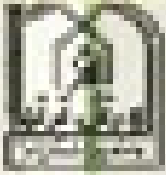
اصفهان

گامی

رسالت
علیهما السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

چاپ سوم

تجوید عمومی

آشنایی با مباحث کاربردی
تجوید قرآن کریم

سید جوادیان فاطمی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تجوید عمومی

نویسنده:

جوادسادات فاطمی

ناشر چاپی:

مرکز عالی تربیت مدرس قرآن کریم

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۸	تجوید عمومی
۸	مشخصات کتاب
۸	فهرست مطالب
۸	مقدمه
۹	بخش اول حروف
۹	آشنایی با حروفی که تلفظ آنها در زبان عربی با فارسی متفاوت است
۹	ح
۹	ع
۹	غ
۱۰	و
۱۰	ث
۱۰	ذ
۱۰	ظ
۱۰	ط
۱۱	ص
۱۱	ض
۱۱	آشنایی با مهمترین صفات حروف که باید به هنگام قرائت قرآن رعایت شود
۱۱	استعلاء و استفال
۱۱	اطباق و انفتاح
۱۱	قلقله
۱۲	تکریر
۱۲	بخش دوم احکام تجویدی

۱۲	احکام تفضیم و ترقیق
۱۲	اشاره
۱۲	۱- حروف استعلاء:
۱۲	۲- حرف «لام»
۱۲	۳- حرف «راء»
۱۳	۴- حرف «الف»
۱۳	احکام نون ساکن و تنوین
۱۳	اشاره
۱۳	۱- اظهار
۱۴	۲- ادغام
۱۴	۳- انقلاب
۱۴	۴- اخفاء
۱۴	احکام میم ساکن
۱۴	اشاره
۱۴	۱- ادغام
۱۵	۲- اخفاء
۱۵	۳- اظهار
۱۵	غنه و موارد آن
۱۵	احکام ادغام
۱۵	اشاره
۱۵	۱- ادغام مثلین
۱۶	۲- ادغام غیر مثلین «۱»
۱۶	احکام مد
۱۶	مراتب مد

- ۱۷ اقسام مد
- ۱۷ اشاره
- ۱۷ ۱- اگر سبب مد همزه باشد، دو نوع مد را موجب می‌گردد:
- ۱۷ اشاره
- ۱۷ الف- مد متصل
- ۱۷ ب- مد منفصل
- ۱۷ ۲- اگر سبب مد سکون باشد، باعث ایجاد دو نوع مد می‌شود:
- ۱۸ الف- مد لازم
- ۱۸ ب- مد عارضی
- ۱۸ مد لین
- ۱۸ چند حکم استثنایی
- ۱۸ اشمام
- ۱۸ اماله
- ۱۹ تسهیل
- ۱۹ آشنایی با رموز وقف در قرآن
- ۱۹ درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

تجوید عمومی

مشخصات کتاب

سرشناسه: سادات فاطمی جواد، ۱۳۳۹ - عنوان و نام پدیدآور: تجوید عمومی: آشنایی با مباحث کاربردی تجوید قرآن کریم به روایت حفص از عاصم / تالیف جواد سادات فاطمی مشخصات نشر: مشهد: مرکز عالی تربیت مدرس قرآن کریم ۱۳۸۸. مشخصات ظاهری: ۵۲ ص. فروست: ... مجموعه کتاب‌های شهروند مقتدر. شابک: ۱۰۰۰۰ ریال ۹۶۴-۹۶۸۷۲-۲-X: یادداشت: چاپ چهاردهم. یادداشت: کتاب حاضر در سالهای مختلف توسط ناشرین متفاوت منتشر شده است. یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس موضوع: قرآن -- تجوید -- راهنمای آموزشی موضوع: قرآن -- قرائت -- راهنمای آموزشی شناسه افزوده: حفص بن سلیمان ۹۰ - ۱۸۰ ق شناسه افزوده: عاصم بن بهدله -۱۲۷ ق شناسه افزوده: مرکز عالی تربیت مدرس قرآن کریم رده بندی کنگره: BP۷۹/۶ س ۱۶ ت ۳ ۱۳۸۸ رده بندی دیویی: ۲۹۷/۱۵۱۰۷ شماره کتابشناسی ملی: ۱۷۳۹۲۸۷

فهرست مطالب

فهرست مطالب عنوان صفحه مقدمه ۳ آشنایی با حروف ۸ آشنایی با صفات مهم ۱۹ احکام تفخیم و ترقیق ۲۷ احکام نون ساکن و تنوین ۳۱ احکام میم ساکن ۳۴ غنه و موارد آن ۳۶ احکام ادغام ۳۸ احکام مد ۴۱ چند حکم استثنايي ۴۷ آشنایی با رموز وقف ۴۹ تجوید عمومی، ص: ۳

مقدمه

مقدمه بر علاقه‌مندان به قرائت قرآن کریم پوشیده نیست که کتب بسیاری در زمینه علم تجوید و هدایت رهپویان این مسیر، به سوی زیبا خوانی این کتاب الهی نگاشته شده است. کتبی که بعضاً مؤلفینی ارجمند و اساتیدی متبحر در این زمینه به نگارش آن همت نموده، نتیجه مطالعات و تجربیات گرانبهای خود را در اختیار قرآن آموزان نهاده‌اند. اما اهل مطالعه خوب می‌دانند که علم تجوید حاوی دو گونه مباحث است؛ مباحثی که بیشتر جنبه تئوریک دارد، یا جنبه عملی آن بسیار اندک می‌باشد، و نیز مطالبی که از حیث علمی و کاربردی حایز اهمیت است و خصوصاً برای قرآن آموز فارسی زبان، در ابتدای کار، عمل به آنها لازم به نظر می‌رسد. تجوید عمومی، ص: ۴ اکنون که به همت والای دوستان عزیزم در «جامعه قاریان قرآن مشهد» و همکاری مؤثر «اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان» زمینه گسترش علم قرائت قرآن در مشهد مقدس با تأسیس «مرکز عالی تربیت مدرس قرآن کریم» فراهم آمده است، لزوم نگارش جزوه‌ای مختصر، که تنها به مباحث کاربردی تجوید بپردازد، و قرآن آموزان را در جهت عمل به نکات عمومی تجویدی رهنمون شود احساس گردید، و هر چند بضاعت علمی این حقیر بسیار اندک می‌باشد، این وظیفه به این جانب محول گردیده است که امیدوارم با تأییدات الهی، موفقیت در این زمینه حاصل گردد نکاتی که در نگارش این مختصر مورد نظر بوده، بدین قرار است: ۱- همان گونه که ذکر شد، سعی شده است مطالبی که صرفاً جنبه عملی دارد مطرح شود، و حتی الامکان قسمتهای غیر کاربردی حذف گردد. ضمناً از درج مطالبی که مربوط به ابعاد دیگر علم قرائت همچون روخوانی، روانخوانی و وقف و ابتدا می‌باشد، خودداری شده است و تنها توضیح مختصری در مورد علایم وقف موجود در قرآن آنها داده شده است. ۲- در هر بخش مثالها و تمارین متنوعی آورده شده است که برای کار در کلاس مفید می‌باشد. البته با توجه به این که تمرین و ممارست، در یادگیری این فن، اهمیت تجوید عمومی، ص: ۵ بسیاری دارد، لازم است حتی الامکان بعد از هر درس، متناسب با زمانی که در

اختیار می‌باشد، به تمرین از روی قرآن پرداخته شود. ۳- در طرح مباحث کوشش شده است که تعاریف، ساده و رو و خالی از اصطلاحات و تقسیم بندیهای غامض و پیچیده باشد، تا تمام قدرت فراگیری قرآن آموز در جهت عمل به احکام اولیه تجویدی صرف گردد. ۴- هر چند مطالب این جزوه بسیار ابتدایی و ساده می‌باشد، اما نحوه تلفظ حروف و اجرای احکام، حتما باید از استاد متبحر در این زمینه و به صورت مشافهه، آموخته شود، همچنین قرآن آموزان عزیز می‌توانند از نوار قرائت اساتید قرآن در این زمینه یاری بگیرند. ۵- با توجه به این که در بعضی موارد، نظرات علمای تجوید با یکدیگر متفاوت است، نظر «ابن جزری» که از محققان بزرگ علم قرائت در قرن نهم بوده، مبنای نوشتار قرار گرفته است. ۶- این جزوه همچون دیگر کتب تجوید در دو بخش حروف و احکام تنظیم گردیده است. در بخش حروف، فقط ده حرف که تلفظ آنها در عربی با فارسی کاملا متفاوت است مطرح گردیده، در تمارین مربوط دقت شده است تا حروفی که هنوز مطرح نشده است، به کار نرفته باشد. در پایان ضمن قدردانی از زحمات و کوششهای بی دریغ برادر گرامی تجوید عمومی، ص: ۶ جناب آقای سرابی، مدیر محترم مرکز عالی تربیت مدرّس قرآن کریم، که محرّک و مشوّق این جانب در تنظیم این جزوه بوده‌اند، از صاحب نظران و اساتید بزرگوار تقاضا نمودم که از نظرات و پیشنهادات خود، ما را بهره‌مند فرمایند. والسلام علیکم ورحمة الله سید جواد سادات فاطمی تجوید عمومی، ص: ۷

بخش اول حروف

آشنایی با حروفی که تلفظ آنها در زبان عربی با فارسی متفاوت است

ح

ح «حاء» از حروفی است که از حلق ادا می‌شود. به عبارت دیگر، در هنگام خروج هوا، وسط حلق قدری تنگ می‌شود، که باعث سایش هوا به دیواره حلق شده، صدای «حاء» تولید می‌گردد. کلماتی از قرآن برای تمرین: أحسن - أحبار - أحببت - إحدیهما - أحدکم - رحمناهم تحتهم - حیّب - یحبرون - جبالهم - حاججتم - حجّتهم حدوده - حارب - تحریر - یحرّفونه - حرّقه - حکمه - محلّقین - حناجر - سحیق - ساحران - إلحافا - ألحقنا لحومها - بحار - رحمته - سبّحه - أرحامهنّ - حجابا تجوید عمومی، ص: ۱۰

ع

ع مخرج «عین» و «حاء» یکی است. یعنی «عین» هم از وسط حلق و با همان شرایط تلفظ می‌شود، با این فرق که در هنگام تلفظ «عین»، تارهای صوتی مرتعش و صدا آشکار می‌گردد. کلماتی از قرآن برای تمرین: أعلم - أعتدنا - أعناق - عسیم - أعتزلکم - تعرفون عزلت - عسرة - عاقب - عاکفا - عالیهم - علمنی معمر - عمران - یعیده - شفاعة - أعهد - أعیبها یدعون - أدهنّ - معایش - شعائر - سعیه - سعرت ندع - أعزّ - أعراف - عهده - أعانه - عائلا تجوید عمومی، ص: ۱۱

غ

غ «غین» از حروف حلقی است و مخرج آن نزدیکترین قسمت حلق به دهان می‌باشد. مخرج «غین» با «حاء» یکی است و تفاوت بین آن دو در این است که تلفظ «غین» همراه با ارتعاش تارهای صوتی می‌باشد. مثل صدایی که در هنگام غرغره نمودن آب در حلق تولید می‌شود. کلماتی از قرآن برای تمرین أغرقنا - أغفلنا - إستغفر - تغابن - غداءنا - غربت عالم الغیب - غرورا - لتغرق - نغرقهم - غرقا - غز لها غاسق - غساقا - فغفرنا - تغتسلوا - مغارات - تبتغوا مغیرات - شغفها - شغلنا - مبلغهم - یغشی - أبلغکم غفورا - غافلا - غائبة - فراغ - بلیغا - بلغوا تجوید عمومی، ص: ۱۲

و

و در فارسی «واو» و «فاء» هم مخرج می‌باشند، یعنی با چسبیدن لبه دندانهای پیشین بالا به لب پایین تلفظ می‌شود، اما در زبان عربی، «واو» با جمع شدن لبها و به اصطلاح غنچه شدن آنها و ارتعاش تارهای صوتی ادا می‌شود. کلماتی از قرآن برای تمرین: اودع- اولو- غدوا- للشوی- وعدناهم- زوجت أزواج- فوزا- ولیا- متوکلون- زوَجناهم- وعده اولی- وفاقا- مأوی- واجفۀ- توکلت- ودَعک تقوی- سوّیها- تولّی- هویه- قواریرا- واحده عتوّ- وحده- فواکه- وجد- ووری- وراء تجوید عمومی، ص: ۱۳

ث

ث حرف «ثاء» از تماس سر زبان با لبه دندانهای پیشین بالا، همراه با دمیده شدن هوا تلفظ می‌شود. هنگام تلفظ این حرف، نوک زبان قدری بیرون می‌آید. کلماتی از قرآن برای تمرین: أثقلت- إثمًا- بعثر- محدث- مَبثوئۀ- إنبعث بعثکم- حدیثا- حیث- میثاق- کثیرا- أكثرهم یبئ- ثمانیۀ- ثلثه- ثلاثۀ- حرث- توثرون منبئًا- مئواه- تعثوا- أعثرنا- یغاثوا- ثقفوا ثقیلا- مثانی- ثبورا- أنثی- ثمود- ثاویا تجوید عمومی، ص: ۱۴

ذ

ذ حرف «ذال» همانند «ثاء» تلفظ می‌شود، با این فرق که به هنگام ادای آن تارهای صوتی به لرزه در آمده و صدا آشکار می‌گردد، باید دقت نمود که هنگام تلفظ «ذال» وسط زبان پایین باشد و به سوی کام میل پیدا نکند. کلماتی از قرآن برای تمرین: أذقان- أذکروا- کذّابا- تذکرۀ- عذاب- حذرهم تعذروا- عدّباها- عذرا- ذراعیه- أذبحک- أذلّۀ مذبذبین- ذنوبهم- یحذّرکم- جذاذا- جذوع- تأذّن تحذرون- جذوۀ- تنفذون- مؤذن- مبدّین- ذلول لذۀ- أذان- ذواتی- ذراعا- أذاعوا- محذورا تجوید عمومی، ص:

۱۵

ظ

ظ مخرج «ظاء» با حروف «ذال» و «ثاء» یکی است و دقیقا همانند «ذال» تلفظ می‌شود، با این تفاوت که در ادای حرف «ظاء» زبان به طرف کام رفته، با آن منطبق می‌شود، که همین امر سبب درشت ادا شدن این حرف می‌گردد. کلماتی از قرآن برای تمرین: أظلم- یظهر- عظیم- تلظی- فعظوهنّ- ظاهرین عظاما- ناظرۀ- ظهره- حفظ- ظعنکم- ظلالها ظننت- أظهره- ظهیرا- حافظ- محظورا- تنظرون کظیم- یعظّم- مظلّمون- ظلمات- ظلوما- تظاهرا ظلمک- أظفرکم- ظلل- ظلّا- ظلّیلا- ظنّکم- أظنّ تجوید عمومی، ص:

۱۶

ط

ط مخرج «طاء» با حروف «دال» و «تاء» مشترک است، یعنی از برخورد سر زبان با ریشه دندانهای پیشین بالا تولید می‌شود. اما در تلفظ «طاء» زبان کاملا با کام منطبق شده، با جدا شدن آنها از یکدیگر و به لرزه در آمدن تارهای صوتی، این حرف تولید می‌شود. کلماتی از قرآن برای تمرین: أطفؤا- أیطمع- أطراف- أطمعه- طحیها- أعطیناک طلعت- یطمهنّ- قطوفها- إستطعتم- طائعین- یطوّف طائفۀ- مستطیرا- ألنّاشطات- طاغوت- لیطاع- سیحبط أطلّع الغیب- لسّطهم- طرائق- أطمعوا- أطمعکم- فقطع أطماع-

قمطریرا- فاطر- سلطان- إطرحوه- طغوا تجوید عمومی، ص: ۱۷

ص

ص مخرج «صاد» همانند «سین» و «زای» است، یعنی از برخورد سر زبان با بن دندانهای پیشین پایین یا بالا (که در افراد مختلف به صورت متفاوت دیده می‌شود) ادا می‌شود. تفاوت «صاد» با «سین» در انطباق زبان در هنگام تلفظ «صاد»، با کام است، که موجب درشت ادا شدن آن می‌شود. کلماتی از قرآن برای تمرین: اصدق- اصلحنا- اصبرهم- اصبحتم- بمصایح- صبحا واصطبر- فاصطادوا- اصفی- اصابتهم- صتبوا- فصل مرصوص- بمصیطر- صیاصیهم- مصیرکم- عصیا- غصه معصیه- اعصر- غصبا- مرصادا- مصیطرون- یعصمک قصصنا- عصانی- یعتصم- تفصیلا- قاصفا- صالحین تجوید عمومی، ص: ۱۸

ض

ض طبق توصیف علمای تجوید در قرون اولیه اسلامی، «ضاد» از برخورد کناره زبان با کناره دندانهای کرسی بالا، همراه با چسباندن زبان به کام، تلفظ می‌شده است. اما به نظر علمای آواشناسی در عصر ما، تلفظ این حرف دگرگون شده است، لذا اکثر اهل مصر و مغرب عربی، آن را شبیه «طاء» و اهل عراق و نجد آن را شبیه «ظاء» ادا می‌کنند. «۱» کلماتی از قرآن برای تمرین: أضحک- أضعافا- أضغاث- ضائق- یضاعف- ضغنا نظطرهم- یضّرعون- أضغانکم- أضاعوا- ضاقت- أضله نضیع- روضات- یضحکون- تضرعا- أضطره- مقبوضه أفضی- فضل- فریضة- مستضعفون- یضروک- ضحیها ضبحا- تخضعن- خضرا- خاضعین- محضرا- ضلالا (۱) - برای مطالعه

بیشتر در این مورد رجوع کنید به: التمهید فی علم التجوید/ ابن جزری/ مؤسسه الرساله بیروت/ ص ۱۴۰/ و آواشناسی زبان عربی/ دکتر ابراهیم انیس/ انتشارات اسوه/ ص ۴۸. تجوید عمومی، ص: ۱۹

آشنایی با مهمترین صفات حروف که باید به هنگام قرائت قرآن رعایت شود

استعلاء و استفال

استعلاء و استفال «استعلاء» در اصطلاح تجویدی به معنای بالا آمدن بن زبان به طرف کام می‌باشد، که حروف «ص- ض- ط- ظ- غ- ق- خ» دارای این ویژگی می‌باشند. همین صفت باعث می‌شود که این حروف پر حجم و درشت تلفظ شوند. بقیه حروف دارای صفت «استفال» هستند که متضاد «استعلاء» است و به معنای پایین آمدن ریشه زبان در هنگام ادای آنهاست.

اطباق و انفتاح

اطباق و انفتاح در بخش آشنایی با حروف متذکر شدیم که در هنگام تلفظ حروف «ص- ض- ط- ظ» زبان به کام چسبیده، با آن منطبق می‌شود؛ این حالت را «اطباق» می‌گویند. تجوید عمومی، ص: ۲۲ بقیه حروف دارای صفت «انفتاح» که متضاد «اطباق» است می‌باشند، یعنی در هنگام ادای آنها فضای دهان باز می‌باشد.

قلقله

قلقله هنگامی که پنج حرف «ق- ط- ب- ج- د» ساکن باشند باید قدری از مخرج خود رها شده و صدای آنها ظاهر شود، که بر اثر این امر، حرف از حالت سکون کامل خارج شده، اصطلاحا قلقله پیدا می‌کند. نکته مهم این که باید دقت نمود که دیگر حروف

ساکن چنین حالتی پیدا نکرده، با سکون کامل قرائت شوند.

تکریر

تکریر حرف «راء» دارای این ویژگی است که به راحتی تکرار می‌شود، اما در حین تلاوت قرآن باید از بروز چنین حالتی جلوگیری نمود و به عبارت دیگر باید حالت تکریر «راء» مخفی و پوشیده گردد. خصوصاً وقتی که «راء» مشدد است، در ادای صحیح آن باید دقت نمود. تجوید عمومی، ص: ۲۳ تمرین با در نظر گرفتن مخارج و صفات حروف، کلمات و عبارات زیر را به طرز صحیح قرائت کنید: تطهرهم - خلطوا - عالم الغیب - اخرون - صدقه - ضلّ ضلالا و ما ظلمناهم - فریقا - علی التّقوی - تقطّع - یبدؤ الخلق نبطش البطشه الكبرى - فاعبده - فی السّجن - سبع عجاف فخرج علی قومه - و اتّبع اُدبارهم - و لأجر الآخرة خیر و ادخلوا من أبواب متفرّقه - تصدّق علینا - فی قصصهم عبرة ألحقنی بالصّالحین - إذ أجمعوا - يستعجلونک - فقد صغت عاصفه تجری - صبروا ابتغاء وجه ربّهم - تشخص فیہ الأبصار و قد مکروا مکرمهم - قد خلت من قبله - فأغرقتناهم أجمعین ثمّ لیقضوا تفنّهم - و اجتنبوا قول الزّور - ما خلقناهما إلیّ بالحقّ فاقصص القصص - قد أخذنا أمرنا من قبل - فیقتلون و یقتلون لیس البرّ - ألرّحمن الرّحیم تجوید عمومی، ص: ۲۵

بخش دوم احکام تجویدی

احکام تفخیم و ترقیق

اشاره

احکام تفخیم و ترقیق «تفخیم» در اصطلاح تجویدی به معنای درشت و پر تلفظ کردن حرف، و «ترقیق» بر خلاف آن، یعنی ریز و نازک ادا کردن حرف می‌باشد. در هنگام «تفخیم»، دهان جمع می‌شود و یا به شکل عمودی باز می‌گردد. اما در موقع «ترقیق» دهان به شکل افقی باز می‌شود. حروف را از نظر «تفخیم» و «ترقیق» می‌توان به پنج دسته تقسیم نمود:

۱- حروف استعلاء:

۱- حروف استعلاء: حروف «استعلاء» همگی دارای حالت «تفخیم» می‌باشند، یعنی با توجه به این که در هنگام تلفظ آنها ریشه زبان به طرف بالا متمایل می‌شود، همه آنها درشت تلفظ می‌شوند. لازم به ذکر است که در بین این حروف، آنها که دارای صفت اطباق نیز هستند (ص - ض - ط - ظ) از تفخیم بیشتری نسبت به بقیه برخوردارند. تفخیم در حروف استعلاء دارای مراتبی است که در این مختصر تجوید عمومی، ص: ۲۸ نمی‌گنجد، تنها به این امر اشاره می‌شود که هر گاه این حروف با «الف» همراه باشند بیشترین تفخیم، و در هنگام مکسور بودن کمترین تفخیم را دارا هستند.

۲- حرف «لام»

۲- حرف «لام» حرف «لام» در اکثر موارد ترقیق می‌شود، یعنی نازک ادا می‌شود. تنها در لفظ جلاله (الله) در صورتی که حرکت ما قبل «لام» فتحه یا ضمّه باشد، درشت ادا می‌شود که در این حالت به اصطلاح تجویدی لام «تغلیظ» می‌گردد. مانند: الله - رسول الله - و ما الله - حدود الله اما در موقعی که حرکت ما قبل کسره باشد، لام نازک ادا می‌شود. مانند: بسم الله - لله

۳- حرف «راء»

۳- حرف «راء» حرف «راء» در اکثر موارد تفخیم می‌شود یعنی درشت ادا می‌شود. اما در طی شرایطی «راء» ترقیق می‌شود که بدین شرح است: شرایط ترقیق «راء»: الف- راء مکسور. مانند: أرنا- کرهوا- رجال- فریق- کریم تجوید عمومی، ص: ۲۹ ب- راء ساکن ما قبل مکسور. مانند: مریء- اصبر- أنذر- فردوس استثناء ۱- اگر کسره حرف ما قبل عارضی باشد، و به عبارت دیگر راء ساکن، بعد از همزه وصل واقع شده باشد، راء تفخیم می‌شود. مانند: ارجعی أم ارتابوا استثناء ۲- اگر بعد از راء ساکن، یکی از حروف استعلاء باشد (به شرط آن که در یک کلمه واقع شده باشد) راء تفخیم می‌شود. مانند: مرصاد- قرطاس- فرقه (تنها در کلمه فرق به دلیل مکسور بودن حرف استعلاء، هر دو وجه تفخیم و ترقیق جایز است) پ- راء ساکن ما قبل ساکن ما قبل مکسور. مانند: ذکر- سحر (اگر حرف ساکن قبلی یکی از حروف استعلاء باشد، هر دو وجه تفخیم و ترقیق جایز است. مانند: مصر- قطر) ت- راء ساکنی که ما قبل آن، «یاء» ساکن باشد. مانند: خیر- طیر- سیر

۴- حرف «الف»

۴- حرف «الف» «الف» تابع ما قبل خود می‌باشد، یعنی اگر حرف قبل از آن تفخیم شود، الف نیز تفخیم می‌شود، و هر گاه حرف قبلی ترقیق شود، الف نیز ترقیق می‌شود. مانند: صادقین- سافلین ۵- بقیه حروف بطور کلی و در همه حال دارای حالت ترقیق هستند. تجوید عمومی، ص: ۳۰ تمرین کلمات و عبارات زیر را با توجه به احکام تفخیم و ترقیق حروف قرائت کنید. مزاجها کافورا- فاصبر لحکم ربیک- من أقطار السموات فالفارقات فرقا- و ثمود فما أبقى- و الظاهر و الباطن و لله میراث السموات و الارض- یضاعف لهم- ما أصابکم الا ابتغاء رضوان الله- أطيعوا الله و رسولہ- أولئک حزب الله لهم مغفرة و أجر کبیر- ان ربی قریب- انه کان صادق الوعد هو الله الخالق- و أنا اخترتک فاستمع لما یوحی- قال هی عصای فألقیها فاذا هی حیة تسعى- اذهب الی فرعون انه طغی لا تخاف درکا و لا تخشی- قالوا أضغاث أحلام قالوا اتخذ الرحمن ولدا سبحانه- أنا خلقناه من قبل و کم قصمنا من قریه کانت ظالمه- ان الله لطیف خبیر خلقنا فوقکم سبع طرائق و ما کنا عن الخلق غافلین رب السموات و الارض الذی فطرهن تجوید عمومی، ص: ۳۱

احکام نون ساکن و تنوین

اشاره

احکام نون ساکن و تنوین نون ساکن و تنوین در برابر حروف الفبا چهار حکم پیدا می‌کند، که در این دو بیت خلاصه شده است: تنوین و نون ساکنه حکمش بدان ای هوشیار کز حکم آن زینت بود اندر کلام کرد گار در یرملون ادغام کن در حرف حلق اظهار کن در نزد بآء قلب به میم در مابقی اخفا بیار اکنون هر کدام از احکام مذکور به تفصیل بیان می‌شود:

۱- اظهار

۱- اظهار «اظهار» در تجوید به معنای تلفظ حرف به صورت آشکار است. هنگامی که نون ساکن و تنوین به یکی از حروف حلقی (ه- ع- غ- ح- خ) برسد، باید سر زبان به مخرج نون چسبیده، بطور آشکار تلفظ گردد. مانند: ینهون- سلام هی من امن- کل امن- من حکیم- فریق حق- من خیر- ذره خیرا- من عمل تجوید عمومی، ص: ۳۲ حکیم علیم- من غل- رب غفور لازم به ذکر است که در هنگام اظهار، باید چند نکته رعایت گردد: الف- نون ساکن حرکت پیدا نکند و به حال سکون کامل تلفظ گردد. ب- بین نون ساکن و حرف حلقی، قطع صوت ایجاد نشود. پ- روی نون ساکن مکث نگردد و پس از اظهار به سرعت حرف بعدی تلفظ شود.

۲- ادغام

۲- ادغام «ادغام» در اصطلاح تجویدی به معنای از بین بردن حرف اول و مشدد نمودن حرف بعدی است. هر گاه تنوین و نون ساکن، به یکی از حروف «ی-ر-م-ل-و-ن» برسد، در یکدیگر ادغام می‌شوند. مانند: من یشاء- خیرا یره- من ربّ- غفور رحیم- من مال- سحر مبین- من لدنه- یومئذ لخبیر- من وال سراجا وهّاجا- من نار- عامله ناصبه تذکر مهم: در هنگام ادغام تنوین و نون ساکن در حروف «ی-م-و-ن» باید کمی مکث نماییم، و صدا را از فضای بالای بینی (خیشوم) خارج کنیم، که به این عمل غنّه می‌گویند. لازم به ذکر است که در موقع ادغام نون ساکن و تنوین در حروف «ل-ر» به هیچ وجه نباید مکث نمود. تجوید عمومی، ص: ۳۳ استثناء ۱- اگر نون ساکن و یکی از حروف یرملون در یک کلمه واقع باشند، ادغام صورت نمی‌گیرد. در قرآن چهار کلمه وجود دارد که بدین گونه است؛ کلمات «دنیا»، «بنیان»، «صنوان» و «قنوان» که در آنها، نون ساکن اظهار می‌شود. استثناء ۲- در عبارت «وقیل من راق» در سوره «قیامه» سکت «ا» لازم است، لذا ادغام صورت نمی‌گیرد.

۳- اقلاب

۳- اقلاب «اقلاب» در تجوید به معنای تبدیل کردن حرفی به حرف دیگر می‌باشد. نون ساکن و تنوین در نزد «باء» قلب به «میم» می‌شود. مانند: أنبیاء- صمّ- بکم من بعدی- علیم- بذات اکثر علمای تجوید بر این عقیده‌اند که نون ساکن پس از قلب به میم، حکم میم ساکن در نزد بباء را پیدا می‌کند، یعنی به صورت پوشیده و پنهان، همراه با غنّه و مقداری مکث، تلفظ می‌شود. (_____ ۱)- سکت به معنای وقف کوتاه بدون تنفس است، که در چهار مورد، آن را لازم شمرده‌اند: الف- عوجا قیما در سوره کهف. ب- مرقدنا هذا در سوره یس پ- من راق در سوره قیامه. ت- کلا بل ران در سوره مطففین تجوید عمومی، ص: ۳۴

۴- اخفاء

۴- اخفاء «اخفاء» در تجوید به معنای مخفی کردن و به صورت پوشیده تلفظ نمودن حرف است. در هنگام برخورد نون ساکن و تنوین به یکی از حروف مابقی (ت-ث-ج-د-ذ-ز-س-ش-ص-ض-ط-ظ-ف-ق-ک) نون ساکن و تنوین تلفظ نمی‌شود، بلکه حالت غنّه همراه با مقداری مکث آورده می‌شود. مانند: منتهیها من ثقلت- إن جنحوا- ماء دافق- عن ذکرنا- کمن زین- کلمه سبقت- من شیئی إن صبرتم- ذریه ضعافا- بریح طیبه- قوم ظلموا- من فئه- من قبل- منکم تذکر: باید توجه داشت که در هنگام اخفاء، حرف نون به هیچ وجه تلفظ نشود و زبان با مخرج نون برخورد ننماید، ضمنا شیوه اخفاء در نزد هر یک از حروف مابقی، متناسب با مخرج و صفات آن حرف می‌باشد که باید از استاد تعلیم گرفته شود و احتیاج به تمرین بسیار دارد.

احکام میم ساکن

اشاره

احکام میم ساکن میم ساکن در برخورد با دیگر حروف، سه حکم پیدا می‌کند: تجوید عمومی، ص: ۳۵

۱- ادغام

۱- ادغام هر گاه میم ساکن به میم متحرک برسد، در یکدیگر ادغام می‌شوند، که این عمل همراه با غنّه و نگه داشتن میم مشدد

است. مانند: کم - من - ام - من - کنتم مؤمنین

۲- اخفاء

۲- اخفاء هر گاه میم ساکن به حرف «باء» برسد. اخفاء می‌شود، یعنی لبها به یکدیگر نچسبیده، حرف میم تلفظ نمی‌شود و تنها صدای غنه، همراه با مقداری مکث بر روی آن، آورده می‌شود، مانند: ام به- هم بارزون- یعتصم بالله

۳- اظهار

۳- اظهار میم ساکن در نزد بقیه حروف اظهار می‌شود. لازم به ذکر است که در اظهار میم ساکن در نزد دو حرف «فاء» و «واو» باید دقت بیشتری نمود، زیرا این سه حرف همگی از محل لبها تلفظ می‌شوند، در نزد «فاء» اخفاء و در نزد «واو» ادغام آن بسیار راحت است. لذا بعضی از کتب تجویدی به عنوان اشد اظهار از آن یاد کرده‌اند. مانند: الحمد- أنعمت- أموالهم- أموات- هم فیها- لکم فی تجوید عمومی، ص: ۳۶

غنه و موارد آن

غنه و موارد آن همان گونه که قبلاً ذکر شد، غنه به معنای خارج کردن صدا از فضای بالای بینی (خیشوم) است. اغلب موارد غنه، در خلال بحثهای گذشته آورده شد، که برای تکمیل بودن این مبحث مجدداً در این جا بر شمرده می‌شود: الف- در هنگام ادغام نون ساکن و تنوین به حروف «یمون» ب- در موقع اجرای اخفاء، اعم از اخفاء تنوین و نون ساکن در حروف مابقی و اخفاء میم در نزد باء پ- در زمان تلفظ میم و نون مشدد. مانند: إن- أمّا- أمیون- مناع تذکر ۱- برای تکمیل شدن غنه، باید به مقدار دو حرکت صدا را از خیشوم خارج کنیم. این مقدار بستگی به سرعت تلاوت دارد و باید شیوه آن از استاد آموخته شود. تذکر ۲- واو و یاء مشدد بطور معمول غنه ندارد و فقط موقعی که نون ساکن و تنوین به این دو حرف می‌رسد، ادغام همراه با غنه انجام می‌گیرد. مانند: او و زنوهم- ائیان تجوید عمومی، ص: ۳۷ تمرین ضمن رعایت احکام تنوین و نون ساکن و نیز میم ساکن، موارد غنه را رعایت نمایید: ماء بقدر فأسکناه- فأنشأنا لکم به جئات من نخیل و أعناب ربّ انصرنی- قال عمّا لیل لیصبحنّ نادمین- مبارکه زیتونه لدینا کتاب ینطق بالحق- إن کنتم مؤمنین- بابا ذا عذاب شدید کتاب أنزل إلیک فلا یکن فی صدرک حرج منه لتندر به و جئات من أعناب و الزّیتون و الزّمان مشتبهها و غیر متشابه و زروع و مقام کریم- و ما أنتم بمعجزین- إن یتبعون إلبا الظنّ و لکلّ درجات ممّا عملوا- کم ترکوا من جئات و عیون و لئن سألتهم من خلقهم ليقولنّ الله فأنی یؤفکون یطاف علیهم بصحاف من ذهب و اکواب- خیر ثوابا و من النّخل من طلّعها فنوان دانیة تجوید عمومی، ص: ۳۸

احکام ادغام

اشاره

احکام ادغام غیر از آن موارد ادغام که در بحثهای گذشته ذکر شد، موارد دیگری نیز وجود دارد، که در دو بخش، ذیلاً- بیان می‌شود:

۱- ادغام متلبین

فوق توسط، و مقدار آن پنج الف می‌باشد. لازم به ذکر است که «الف» اصطلاحی است که برای تقریب به ذهن گفته‌اند مقدار آن، زمان لازم برای خواباندن یک انگشت بطور متعارف بر کف دست می‌باشد، اما باید دانست که مقدار زمان کشش در مراتب مختلف، به سرعت تلاوت بستگی دارد.

اقسام مد

اشاره

اقسام مد «مد» با توجه به نوع سبب و چگونگی قرار گرفتن حرف مدی و سبب مد در کنار یکدیگر، به اقسام مختلف تقسیم شده است که بدین شرح می‌باشد:

۱- اگر سبب مد همزه باشد، دو نوع مد را موجب می‌گردد:

اشاره

۱- اگر سبب مد همزه باشد، دو نوع مد را موجب می‌گردد: (_____ ۱) - با توجه به اختلاف نظر علمای تجوید در این بحث، همان گونه که در مقدمه این جزوه ذکر شد، نظر ابن جزری در کتاب «النشر فی القراءات العشر»/ ج ۱/ ص ۳۲۱. مورد توجه قرار گرفته است. تجوید عمومی، ص: ۴۳

الف - مد متصل

الف - مد متصل اگر همزه به همراه حرف مدی در یک کلمه قرار گرفته باشد، موجب «مد متصل» می‌شود. مانند: ساء- مرثاء- لتوء کشش این نوع مد، به مقدارهای توسط، فوق توسط و طول جایز است.

ب - مد منفصل

ب - مد منفصل هنگامی که همزه و حرف مدی در یک کلمه، جمع نباشند، یعنی حرف مدی در آخر کلمه اول، و همزه در ابتدای کلمه بعدی باشد، باعث «مد منفصل» می‌گردد. مانند: قالوا إنا - إنا أنزلناه - فی آیام - به ان کشش «مد منفصل» در مراتب قصر، فوق قصر توسط و فوق توسط جایز می‌باشد. تذکر ۱ - در رابطه با واقع بودن حرف مد و سبب آن در یک کلمه، نحوه کتابت ملاک نیست، بلکه اصل کلمه مورد نظر است. لذا در کلمه «هؤلاء» با توجه به این که «ها» یک کلمه و «اولاء» یک کلمه دیگر است، گرچه به صورت یک کلمه نوشته می‌شوند، مد بین آنها، مد منفصل شمرده می‌شود. تذکر ۲ - رعایت تناسب در مدهای متصل و منفصل بسیار مهم و لازم است. یعنی قاری در تلاوت خود، باید همه مدهای متصل را به یک اندازه، و تجوید عمومی، ص: ۴۴ مدهای منفصل را نیز به مقدار واحد نگهدارد. ضمناً بهترین وجه در مدهای متصل و منفصل، کشش هر دو نوع مد، به میزان توسط می‌باشد، که به نظر اکثر علمای تجوید ارجح است.

۲- اگر سبب مد سکون باشد، باعث ایجاد دو نوع مد می‌شود:

الف - مد لازم

الف - مد لازم اگر سبب مد، سکون لازم باشد، یعنی به خاطر وقف ایجاد نشده باشد و در رسم الخط قرآن به وسیله «جزم» یا «تشدید» مشخص شده باشد، موجب «مد لازم» می‌گردد. مانند: ءالان - ضالین - ص - دایه کشش مد لازم را به مقدار «طول» دانسته‌اند.

ب - مد عارضی

ب - مد عارضی هنگامی که سکون در آخر کلمه به خاطر وقف ایجاد شود موجب «مد عارضی» می‌گردد. مانند: رحیم - یعلمون - متاب کشش مد عارضی را در مراتب «قصر»، «توسط» و «طول» جایز شمرده‌اند. تجوید عمومی، ص: ۴۵

مد لین

مد لین یکی دیگر از اقسام مد، «مد لین» است. مد لین از برخورد «واو ساکن ما قبل مفتوح» یا «یاء ساکن ما قبل مفتوح» با «سکون» ایجاد می‌شود. «۱» اکثر قریب به اتفاق موارد مد لین، در هنگام وقف ایجاد می‌شود و سکونی که سبب آن است، عارضی می‌باشد. مانند: إلیه - شی - یوم - سوء تنها در تلفظ «عین» در حروف مقطعه «حم عسق» و «کهیصص» در ابتدای سوره‌های «شوری» و «مریم» سبب مد، سکون لازم است. میزان کشش مد لین در مراتب «قصر»، «توسط» و «طول» جایز می‌باشد. تنها در حرف «عین» در سوره‌های مذکور، کشش آن به «توسط» یا «طول» اولی و ارجح است. نکته قابل توجه این که کشش صوت باید بر روی «یاء» یا «واو» ساکن و به نرمی صورت پذیرد. و از کشیدن فتحه حرف قبلی باید پرهیز شود.

(_____ ۱) - سبب مد لین فقط سکون

می‌باشد. تجوید عمومی، ص: ۴۶ تمرین با توجه به احکام مد عبارات زیر را قرائت نمایید. **إِنَّ هُوَ لَ يَقُولُونَ - لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ** و **لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ** الم فأتوا بابائنا إن كنتم صادقين - و أوحينا إلى أم موسى أن أرضعيه - و يقول أين شركائي الذين كنتم تشاقون فيهم قل الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى ءالله خير أما يشركون - يا موسى إنه أنا لله العزيز الحكيم و أدخل يدك في جيبك تخرج بيضاء من غير سوء - قل ءالذكرين حرم أم الأثنيين قل لا أقول لكم عندى خزائن الله و لا أعلم الغيب حم عسق - و لقد أرسلنا إلى أمم من قبلك فآخذناهم بالبأساء و الضراء لعلمهم يتضرعون - حتى إذا فرحوا بما أوتوا أخذناهم بغتة فإذا هم مبلسون - أولئك ما كان لهم أن يدخلوها إلا خائفين - كهيعص تجوید عمومی، ص: ۴۷

چند حکم استثنایی

اشمام

اشمام «اشمام» در تجوید به معنای جمع کردن لبها به نشانه ضمه است و تنها در یک مورد، در قرآن اعمال شده است و آن در کلمه «لا- تامنا» در سوره «یوسف» است. این کلمه در اصل «لا- تامننا» بوده است که دو حرف «نون» در یکدیگر ادغام شده‌اند. لذا در ابتدای غنه نون مشدد باید لبها را به نشانه ضمه جمع نمود. البته این عمل در صورت تأثیری ندارد، و فقط دیده می‌شود.

اماله

اماله «اماله» در تجوید به معنای میل دادن «الف» به سوی «یاء» است، و تنها در کلمه «مجریها» در سوره «هود» به آن عمل می‌شود، یعنی در تلفظ الف بعد از راء، آن را به سوی یاء میل می‌دهیم.

تسهیل

تسهیل «تسهیل» در تجوید به معنای تلفظ همزه به صورت آوایی بین همزه و الف است، و فقط در کلمه «أعجمی» در سوره «فصلت» همزه دوم تسهیل می‌شود. تذکر: نحوه اجرای احکام فوق باید از استاد فرا گرفته شود. تجوید عمومی، ص: ۴۹

آشنایی با رموز وقف در قرآن

آشنایی با رموز وقف در قرآن تجوید عمومی، ص: ۵۱ بحث در مورد وقف و انواع آن، در کتابهای مربوط صورت گرفته است که علاقه‌مندان می‌توانند به این نوع کتابها مراجعه نمایند. «۱» امّیا در بین آیات قرآن با علایمی مواجه می‌شویم که هر کدام معنای خاصی دارند و آشنایی با این رموز به قاری در تلاوت صحیح کمک می‌کند. در این قسمت بطور اختصار، این علایم را بررسی می‌کنیم: «م»: علامت وقف لازم است، یعنی وصل کلمه‌ای که این علامت در بالای آن گذاشته شده است به کلمه بعدی، موجب تغییر معنا و خطاست. مانند: إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَى يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ «لا»: علامت ممنوع بودن وقف است، و وصل آن لازم می‌باشد مانند: الَّذِينَ تَتَوَفَّيهِمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ «ح»: علامت وقف جایز است، یعنی هم وقف و هم وصل آن جایز است. مانند: نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْنَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ (۱) - یکی از کتابهایی که در این

زمینه، در دسترس علاقه‌مندان است، کتاب «معالم الاهتداء» تألیف شیخ محمود خلیل حصری است که به فارسی نیز تحت همین عنوان ترجمه و چاپ شده است. تجوید عمومی، ص: ۵۲ «صلی»: علامت وقف جایز همراه با برتری و اولویت وصل است. مانند: قال سوف أستغفر لكم ربّي صلى الله هو الغفور الرحيم «قلی»: علامت وقف جایز همراه با برتری و اولویت وقف است. مانند: و جعل بين البحرين حاجزا قلی ءله مع الله «::»: علامت وقف معانقه است، یعنی اگر بر یکی از آنها وقف شود، باید دیگری را وصل نمود. مانند: ذلك الكتاب لا ريب فيه هدى للمتقين

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحيم جاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می‌کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می‌دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه‌های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف: دفاع از

حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البيت عليهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت عليهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیت های گسترده مرکز: الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و... د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و... ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت: ۲۳۷۳ شناسه ملی: ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳-۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۰۳۱۱-۲۳۳۳۰۴۵ (۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشالله. شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳، شماره کارت: ۶۲۷۳-۵۳۳۱-۱۹۷۳-۳۰۴۵ و شماره حساب شبا: ۵۳-۰۶۰۹-۰۶۲۱-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۱۸۰-۰۱۹۰ IR به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان - خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام - هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کرم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید». التفسیر المنسوب إلى الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست تر می داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می رهایی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه می دارد و با حجّت های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می سازد و او را می شکند؟». [سپس] فرمود: «حتماً رها کردن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر

که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد». مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات و ترجمه

اصفهان

گام‌ها

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

